

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Как да се насърчат — въз основа на образование и обучение и от гледна точка на ученето през целия живот — уменията, необходими на Европа за създаване на по-справедливо, по-сплотено, по-устойчиво, по-цифровизирано и по-издръжливо на сътресения общество“

(проучвателно становище по искане на португалското председателство)

(2021/C 286/06)

Докладчик: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Искане от португалското председателство на Съвета — писмо от 26.10.2020 г.

Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	16.4.2021 г.
Приемане на пленарна сесия	27.4.2021 г.
Пленарна сесия №	560
Резултат от гласуването	
(„за“/„против“/„въздържал се“)	219/1/1

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК подчертава значението на ефикасното използване на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и други инвестиции за подпомагане на икономическия растеж и на едно издръжливо на сътресения общество в рамките на **цифровия и екологичния преход** на икономиката чрез подобряване на качеството и приобщаващия характер на образованието и обучението (системи, институции и програми), за да се отговори на нуждите на учещите от всички възрасти и на всички етапи от тяхното обучение, да се подготвят за живота и трудовата дейност, и да се гарантира, че всички работници, както и все по-големият брой безработни, особено жени, ще имат достъп до образование. Това ще спомогне също така да се запази свободното движение на работниците и услугите, и да се гарантира, че **дружествата** са добре подготвени да се справят с протичащите процеси в своя сектор, както и да се преодолее недостигът на умения, с който те се сблъскват в хода на цифровия и екологичния преход на секторите.

1.2. ЕИСК препоръчва да се определят **постижими дългосрочни цели и да се създаде система за непрекъснато наблюдение в рамките на европейското пространство за образование (ЕПО) за всяка държава членка**, като целта е да се постигнат висококачествено и приобщаващо образование и обучение и учене през целия живот за всички и да се гарантира, че всеки разполага със знанията, уменията, компетентностите и отношенията, необходими на Европа за създаване на по-справедливо, по-сплотено, по-устойчиво, по-цифровизирано и по-издръжливо на сътресения общество.

1.3. ЕИСК посочва, че **демократичното управление на системите за образование и обучение** — например чрез **социален диалог** — в рамките на следващата стратегическа рамка на ЕС е много важен инструмент за успешното разработване и прилагане на политиката на равнището на ЕС и на национално равнище. То трябва да бъде осигурено и укрепено и да включва съдържателни консултации с организираното гражданско общество.

1.4. ЕИСК препоръчва всяка бъдеща **„работна група за отворен метод на координация“** да представя на Съвета по образование за обсъждане резултатите от политиките и — за предпочитане — политически препоръки. Резултатите от работните групи следва да се оповестяват публично, да се прилагат ефективно и да им се отдава голямо внимание на съответното равнище на създаване на политики, както и сред специалистите на равнището на ЕС и на национално равнище. Затова е важно сред членовете на тези групи да има представители на съответните социални партньори и заинтересовани страни, които са активни в разработването на политики в областта на образованието, както и представители на директорите на училища, преподавателите и учениците от всяка държава.

1.5. За да се постигнат **показателите, референтните стойности и целите** в плана за действие на Европейския стълб на социалните права, резолюцията на Съвета относно ЕПО (2020 г.), препоръката на Съвета относно ПОО и Декларацията от Оснабрюк, ЕИСК предлага да **бъдат извършени допълнително проучване и оценка на въздействието с цел коригиране на показателите и добавяне на други необходими такива**, които да помогнат на държавите да подобрят докладването относно изпълнението, тъй като все още не е ясно цялостното въздействие на кризата, предизвикана от COVID-19, върху образователните системи, учениците и преподавателите. Показателите следва да доведат и до мерки, които

да подкрепят учениците и учещите в неравностойно социално-икономическо положение, както и тези с увреждания, със съвместни политики в областта на социалната сфера и образованието на национално равнище. Постиженията във връзка с постигането на референтните стойности и показателите следва да се докладват след консултации със съответните социални партньори и заинтересовани страни на равнището на ЕС и на национално, регионално и местно равнище.

1.6. ЕИСК предлага да продължи ключовата дейност, извършена по време на **ръководените от председателството неформални срещи за сътрудничество във връзка със секторите на образованието** (генералните директори, отговарящи за училищата, за професионалното образование и обучение и за висшето образование)⁽¹⁾, да бъдат установени полезни взаимодействия между тях и да бъде увеличена тяхната роля с участието на съответните социални партньори от всяка държава — членка на ЕС, и при консултиране със съответните организации на гражданското общество по примера на Консултативния съвет за ПОО. Комитетът препоръчва и обвързване на политиките на равнището на ЕС с националните/регионалните политики в контекста на ефективните партньорства между министерствата, социалните партньори и гражданското общество и управлението от тяхна страна.

1.7. ЕИСК призовава за ефективно прилагане на първия принцип на Европейския стълб на социалните права (ЕССП) на европейско и национално равнище в рамките на **плана за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права**, който предстои да бъде приет по време на Социалната среща на върха през 2021 г., с пълното участие на съответните социални партньори и организации на гражданското общество и с подкрепата на устойчиви публични инвестиции и МВУ.

1.8. ЕИСК насочва вниманието към цялостния подход към образованието и обучението и значението на предприемането на такъв подход към прилагането на неотдашните инициативи на ЕС в областта на образованието (европейското пространство за образование), ПОО (препоръката относно ПОО), уменията (Европейската програма за умения), младежкото образование (мост към работните места) и цифровите умения (план за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.), като се гарантира, че те ще допринесат за равния достъп до качествено образование и обучение, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците за справедлив преход на пазара на труда, като се осигури подкрепа в помощ на нискоквалифицираните възрастни да намерят работа и да придобият предприемачески умения, и като се помогне на предприятията да догонят иновациите и конкурентоспособността в световен мащаб.

1.9. ЕИСК подчертава, че изпълнението на плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г. трябва да гарантира ефективен социален диалог и консултации със заинтересованите страни, зачитане и прилагане на трудовите права и информиране, консултиране и участие на работниците в развиването на цифрови и предприемачески умения, по-специално ПОО, учене за възрастни и обучение на служителите, за да се намали недостигът на умения, с който се сблъскват дружествата. Във връзка с доклада на Европейската сметна палата, за да се постигне целта на Европейската комисия за увеличаване на дела на хората на възраст между 16 и 74 години с основни цифрови умения от 56 % през 2019 г. на 70 % през 2025 г., ЕИСК призовава за отпускане на конкретни суми в рамките на бъдещите програми на ЕС, за определяне на подцели и основни етапи и за последователна оценка на цифровите умения в една непрекъсната и бързо развиваща се цифрова среда.

1.10. ЕИСК призовава държавите членки да гарантират ефективно подпомагане на работещите и безработните лица, които срещат затруднения при достъпа до качествено и приобщиавашо образование и обучение за възрастни, **като осигуряват целево финансиране за нуждаещите се**, като безработните лица, работниците, упражняващи нестандартни форми на заетост, нискоквалифицираните работници, хората с увреждания, възрастните работници, гражданите от третата възраст и хората от групи в неравностойно социално-икономическо положение, като същевременно се взема предвид измерението на пола.

1.11. ЕИСК предлага да се противодейства на увеличаващите се неравенства в училищата и сред по-широката общественост чрез ефективни съвместни политики в социалната сфера и сферата на образованието на национално равнище. ЕИСК предлага провеждането на **съвместно заседание на Съвета между министрите на образованието и на социалните въпроси**, за да бъдат намерени решения за справяне с неравенствата в областта на образованието и с неравния достъп до образование и обучение в резултат на кризата, предизвикана от COVID-19.

1.12. ЕИСК приветства целите, определени в новата резолюция относно Европейското пространство за образование, но предлага редовно коригиране на показателите и референтните стойности на ЕПО и добавяне на други необходими такива (напр. относно екологичните умения и компетентности/ученето за устойчиво развитие), по които държавите да могат да докладват лесно, за да се гарантира, наред с останалото, че националните мерки подкрепят ефикасно учениците/студентите и учещите в неравностойно социално-икономическо положение.

⁽¹⁾ Среща на генералните директори, отговарящи за училищата, генералните директори, отговарящи за професионалното образование и обучение, и генералните директори, отговарящи за висшето образование.

1.13. ЕИСК посочва, че е жизненоважно да бъдат развити социални компетентности за всички учещи от гледна точка на ученето през целия живот, за да се гарантира, че тези компетентности се преподават от ранна възраст и по време на цялото образование за възрастни, и да се води борба за толерантност и недискриминация в образованието и обучението за всички граждани. Преподаването на ключови компетентности, особено социална чувствителност, емпатия, межкултурен диалог, умения за гражданство, социални компетентности и предприемачество, в т.ч. социално, следва да се прилага в целия процес на образование и обучение.

1.14. ЕИСК призовава държавите членки да използват ефикасно и последователно плана за възстановяване, Next Generation EU и другите фондове на ЕС, включително „Еразъм“, ЕСФ+ и фондовете за справедлив преход, в подкрепа на политиките в областта на образованието и обучението за по-справедливо, по-сплотено, по-приобщаващо, по-устойчиво, по-цифровизирано и по-издръжливо на сътресения общество.

1.15. ЕИСК счита, че процесът на европейския семестър трябва да продължи да насърчава правителствата да гарантират устойчиви публични инвестиции в дългосрочни ангажименти за подобряване на качеството, справедливостта, равенството и социалното приобщаване в училищата, да повишават равния достъп до цифров материал за всички учещи от всички възрасти и да подкрепят безопасното използване на цифрови технологии в училищата и образователните институции.

1.16. ЕИСК подчертава, че знанията, уменията и компетентностите трябва да се признават и потвърждават, като се спазват образователните и професионалните изисквания на всяка държава членка. Гарантирането на равен достъп до пълни квалификации е от основно значение, поради което ЕИСК призовава за изпълнението на Препоръката на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене⁽²⁾ и на Лисабонската конвенция за признаване на квалификациите⁽³⁾. ЕИСК подчертава още веднъж становището си⁽⁴⁾, че обучението, водещо до **микроквалификации**, следва да разполага със стандарти за качество и с ясна информация за стойността на обучението, за да се използва ефективно на пазара на труда като допълнително обучение и да допълва пълната квалификация. Важно е микроквалификациите да не се регулират прекомерно, за да се запази тяхната гъвкавост в съответствие с нуждите на пазара на труда.

1.17. ЕИСК призовава за прилагането на ЕПО на национално равнище — след ефективен социален диалог с преподавателите — с цел засилване на качеството на преподаване в цифровата ера, повишаване на стандартите на преподаване, развиване на по-висококачествено и приобщаващо първоначално образование на преподавателите и непрекъснато професионално развитие, и гарантиране на достойни условия на труд и заплати на преподавателите с цел професията да стане по-привлекателна за висококвалифицирани кандидати.

1.18. ЕИСК подчертава необходимостта от зачитане на академичната свобода, автономността и управлението на висшите учебни заведения с оглед на техния принос за ученето през целия живот, от гарантиране на целесъобразни публични инвестиции във висше образование и научни изследвания, както и на приобщаващия характер и многообразието на мрежите от университети в Европа, и от зачитане на националните и институционалните компетентности по отношение на висшето образование. ЕИСК призовава идеите за т.нар. „европейска диплома за висше образование“ и „статут на „европейски университет“ да бъдат обсъдени допълнително с правителствата и със съответните социални партньори и организации на гражданското общество, както и да се подкрепи развитието на предлаганите възможности за висше ПОО.

2. Контекст на становището

2.1. Настоящото становище е принос към обсъжданията в Съвета в рамките на португалското председателство (първо полугодие на 2021 г.) за осъществяването на инициативите на ЕС в областта на образованието, обучението и ученето през целия живот, по-специално ЕПО, актуализираната Програма за умения и плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.

2.2. Все по-голямото неравенство на доходите, мобилността на хората и застаряващото население са социални фактори, които оказват влияние върху политиките в областта на образованието и обучението. В момент, в който обществото е изправено пред икономически императиви като цифровата трансформация и кръговата икономика, подкрепата за обучението на хората може да бъде едно от решенията за по-устойчиво общество, за да се преодолеят пречките и предизвикателствата от социалната и икономическата трансформация, като същевременно се насърчават уменията за учене.

⁽²⁾ 2012/С 398/01.

⁽³⁾ Лисабонска конвенция за признаване на квалификациите.

⁽⁴⁾ ОВ С 10, 11.1.2021 г., стр. 40.

2.3. На 17 ноември 2017 г. ръководителите на държавите от ЕС заседаваха на срещата на високо равнище в Гьотеборг, за да подпишат ЕССП, и по този повод започнаха първите си обсъждания за стартиране на т.нар. европейско пространство за образование⁽⁵⁾. В периода 2018—2020 г. последваха няколко нови предложения по темата, които доведоха до новата резолюция на Съвета през февруари 2021 г. Инициативата е свързана с първия принцип на социалния стълб, който постановява, че „всеки има право на достъп до качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот с цел да поддържа и придобива умения, които му дават възможност да участва пълноценно в обществото и успешно да осъществява преход на пазара на труда“, както и с правата, посочени в четвъртия принцип, включително правото да се получи подкрепа за обучение и преквалификация, и по-специално правото на младите хора на достъп до продължаващо образование, чиракуване и стаж.

2.4. На 1 юли 2020 г. ЕК публикува новия си пакет за политиката, включително съобщението относно „Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост“⁽⁶⁾, предложение за Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО)⁽⁷⁾, както и съобщение⁽⁸⁾ и предложение за Препоръка на Съвета⁽⁹⁾ относно „Подкрепа за младежката заетост: мост към работните места за следващото поколение“. В тези документи за политиката ученето през целия живот, повишаването на квалификацията и преквалификацията са обвързани с прилагането и постигането на ЕПО. ЕИСК предприе последващи действия във връзка с тези инициативи, като през 2020 г. прие становища относно „Актуализирана програма за умения“⁽¹⁰⁾, „Укрепване на гаранцията за младежта“⁽¹¹⁾ и „Към стратегия на ЕС за повишаване на екологичните умения и компетентности за всички“⁽¹²⁾.

2.5. В становището си „Завръщането на „потребителската стойност“: нови перспективи и предизвикателства за европейските продукти и услуги“⁽¹³⁾ (2019 г.) ЕИСК изрази мнението, че иновативните, високо специализирани продукти и услуги, които отговарят на нуждите на потребителите, както и на изискванията за социална и екологична устойчивост, може да се превърнат в същността и фокуса на съвременната европейска конкурентоспособност. Поради това Комитетът препоръчва политическа намеса за съответните услуги в областта на образованието и обучението.

2.6. На 30 септември 2020 г. ЕК публикува съобщение относно „Постигането на европейското пространство за образование до 2025 г.“⁽¹⁴⁾, в което се акцентира върху шест области: **качество, приобщаване и равенство между половете, екологичен и цифров преход, преподаватели и обучители, висше образование и геополитически измерения**. На проведения на 30 ноември 2020 г. Съвет на ЕС по образование беше подчертано значението на националната компетентност по отношение на образованието и зачитането на многообразието от култури и образователни системи, и беше повдигнат въпросът за „механизма за управление на европейското пространство за образование и целите на равнището на Съюза, които се предлага да бъдат постигнати до 2030 г.“⁽¹⁵⁾.

2.7. В допълнение към предходните политически инициативи съобщението на ЕК относно „План за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г. — Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера“⁽¹⁶⁾ беше последвано от заключенията на Съвета, в които се подчертава, че цифровото образование следва да бъде „ориентирано към учещите и да подкрепя всички хора и граждани да развиват личността си и уменията си уверено, свободно и отговорно“⁽¹⁷⁾.

3. Общи бележки

3.1. Пандемията от COVID-19 тласка европейската икономика към дълбока рецесия и увеличава процента на безработицата поради безпрецедентния спад на икономиката и предизвикателствата, с които дружествата се сблъскват по време на кризата. Въпреки широкото използване на схеми за запазване на работните места с подкрепата на европейски и национални инструменти, прогнозите са, че безработицата в ЕС ще нарасне от 6,7 % през 2019 г. на 7,7 % през 2020 г. и на 8,6 % през 2021 г., преди да спадне слабо до 8,0 % през 2022 г. (Евростат, 5 ноември 2020 г.). Високият процент на безработицата вследствие на кризата, предизвикана от COVID-19, е в допълнение към все по-голямото търсене на умения, повишаване на квалификацията и преквалификация на европейската работна сила поради **цифровия и екологичния преход** на промишлеността. Ефективната политика на ЕС трябва да подпомага икономическия растеж и издръжливото на сътресения общество.

⁽⁵⁾ COM(2017) 673 final.

⁽⁶⁾ COM/2020/274 final.

⁽⁷⁾ COM/2020/275 final.

⁽⁸⁾ COM/2020/276 final.

⁽⁹⁾ COM/2020/277 final.

⁽¹⁰⁾ ОВ С 10, 11.1.2021 г., стр. 40.

⁽¹¹⁾ ОВ С 10, 11.1.2021 г., стр. 48.

⁽¹²⁾ ОВ С 56, 16.2.2021 г., стр. 1.

⁽¹³⁾ ОВ С 97, 24.3.2020 г., стр. 27.

⁽¹⁴⁾ COM/2020/625 final.

⁽¹⁵⁾ Видеоконференция на министрите на образованието, 30 ноември 2020 г. — основни резултати: <https://www.consilium.europa.eu/bg/meetings/eucs/2020/11/30/education/#>.

⁽¹⁶⁾ COM/2020/624 final.

⁽¹⁷⁾ 2020/C 415/10.

3.2. Кризата, предизвикана от COVID - 19, ускори и **цифровия преход в образованието, трудовата сфера и ежедневието**. В становището на ЕИСК относно актуализираната Програма за умения се подчертава, че „европейците следва да имат правото на достъп до качествено и приобщаващо обучение и учене през целия живот в рамките на справедлив преход и във връзка с **демографските промени**. Подчертаваме необходимостта от преодоляване на **образователната бедност**, която се задълбочи вследствие на неравния достъп до образование и обучение по време на кризата с COVID-19“⁽¹⁸⁾. Развиването на знания, умения и компетентности трябва не само да задоволява нуждите на пазара на труда и перспективите за обща конкурентоспособност, основана на качество, но и да подготви учещите да бъдат активни, демократични граждани и да спомогне за намаляване на социалните и образователните неравенства. За тази цел освен да гарантира подобряването на цифровите умения на гражданите на ЕС, цифровата медийна грамотност е от решаващо значение за това да се гарантира, че гражданите могат да се справят със сложните аспекти на днешния свят.

3.3. Жизненоважно е политическите мерки на равнището на ЕС и на национално равнище да гарантират, че **образованието и обучението са права на човека и обществено благо** и зачитат културното многообразие на Европа, и че политиките в областта на образованието и обучението са **национална компетентност**. В политиката на равнището на ЕС и на национално равнище трябва да бъдат предприети ефективни стъпки за изпълнение на *Програмата на ООН за устойчиво развитие за периода до 2030 г. и Европейския стълб на социалните права*, за да се постигне качествено, ефективно и приобщаващо образование и обучение за всички във всяка европейска държава чрез ангажиране на всички държави членки, социални партньори и организации на гражданското общество с **плана за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права**.

3.4. От съществено значение е ЕПО да бъде свързано с **допълнително засилване на политическото сътрудничество между държавите от ЕС и да продължи да осигурява платформа за обучение** на министерствата, социалните партньори в областта на образованието и съответните заинтересовани страни от гражданското общество. Ефективното управление изисква прилагането на последователни политики в областта на образованието и обучението за всеки сектор на образованието от ранна детска възраст до ученето за възрастни, включително ПОО за всички възрастови групи, и обвързването на политиките на равнището на ЕС с националните/регионалните политики в контекста на ефективните партньорства между министерствата, социалните партньори и гражданското общество в рамките на тристранни групи по политиките.

3.5. ЕИСК се позовава на становището си „Устойчиво финансиране за учене през целия живот и развитие на умения в контекста на недостиг на квалифицирана работна ръка“⁽¹⁹⁾ и подчертава, че устойчивите публични **инвестиции** в образование и обучение и ефективните частни инвестиции в професионално образование и обучение за всички възрасти са предпоставка за успеха на политическите мерки за социално и икономическо приобщаване на учещите от всички възрасти и за подкрепа на дружествата. Поради тази причина е важно **планът за възстановяване, Next Generation EU и другите фондове на ЕС** (напр. ЕСФ+, фондовете за справедлив преход) да се използват ефикасно и последователно в подкрепа на политиките в областта на образованието и обучението по отношение на **европейския семестър**.

3.6. Тъй като няколко **показателя и референтни стойности** от стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“ не са постигнати, ЕИСК приветства факта, че в инициативата за ЕПО много от показателите са подсилени. Тези показатели обаче са свързани със сериозни предизвикателства и изискват финансов ангажимент от страна на правителствата. Също така е особено важно да се пояснят понятията, използвани като показатели от всяка държава, а образованието в областта на устойчивата среда да се затвърди като референтна стойност.

3.7. В резултат на кризата, предизвикана от COVID-19, стана ясно, че училищата са от съществено значение, за да могат учениците да развият своите **социални умения**. Учениците следва да бъдат научени да подобряват тези компетентности през целия си живот чрез усвояване на умения за учене и активно участие в обществото, чрез придобиване на знания за различни култури, езици и мобилност, подобряване на знанията им за изкуствата и т.н. Тези компетентности са особено важни, тъй като много исторически примери показваха, че икономическите и финансовите кризи допринасят за нарастващата тенденция на радикализъм. Поради това ЕИСК би искал да изтъкне значението на предприемането на стъпки за по-нататъшно прилагане на *Декларацията относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности — свобода, толерантност и недискриминация* (2015 г.)⁽²⁰⁾, като тя се приложи за всички учещи от всички възрасти.

⁽¹⁸⁾ ОВ С 10, 11.1.2021 г., стр. 40.

⁽¹⁹⁾ ОВ С 232, 14.7.2020 г., стр. 8.

⁽²⁰⁾ Парижка декларация (2015 г.).

3.8. За да подобрят **екологичните умения, компетентности** и нагласи на всички в Европа, държавите — членки на ЕС, трябва да свържат политиките в областта на околната среда с тези в областта на образованието и да създадат национални стратегии за екологични умения и компетентности. ЕИСК отбелязва ⁽²¹⁾, че на равнището на ЕС могат да бъдат разработени показатели и референтни стойности за екологични умения и компетентности в областта на информираността за изменението на климата, отговорността към околната среда и устойчивото развитие, за да се помогне на държавите да включат екологичните умения и компетентности, като въведат преобразуващ образователен подход в учебните програми за образованието от ранна възраст нататък, включително в ученето за възрастни, като част от ученето през целия живот.

3.9. ЕИСК приветства факта, че в **плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.** се акцентира върху равния достъп до цифрови инструменти, интернет, както и върху цифровата компетентност и развиването на умения, по-специално за жените, практикуващи професии в сферата на науката, технологиите, инженерните науки и математиката (НТИМ) и информационните технологии (ИТ). Ефективните **стратегии за умения и цифровизация на национално равнище и на равнище дружества** следва да подкрепят работниците при осигуряването на подходящо и висококачествено обучение. Важно е **дружествата също да получават подкрепа**, за да се гарантира повишаването на квалификацията и преквалификацията на техните работници, по-специално при цифровизацията на техните работни места. Това е в съответствие и с екологичната трансформация на промишлеността — по отношение на продуктите и процесите — която представлява както необходимост, така и възможност за европейското предприемачество.

3.10. Зачитането на **пълните квалификации** е от основно значение. Що се отнася до постигането на **автоматично взаимно признаване** до 2025 г., ЕИСК подчертава, че знанията, уменията и компетентностите трябва да се признават и потвърждават, като се спазват образователните и професионалните изисквания на всяка държава членка, и че трябва да бъде подобрен достъпът на учениците/студентите и учещите до актуализирана информация относно процедурите за признаване. За тази цел е необходимо да бъде подобро изпълнението на Препоръката на Съвета относно *валидирането на неформалното и самостоятелното учене* ⁽²²⁾ и на Лисабонската конвенция за признаване на квалификациите ⁽²³⁾ в подкрепа на ученето през целия живот за всички.

3.11. ЕИСК приветства инициативата по линия на плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г. за създаване на **европейска платформа за обмен на цифрови материали и курсове**. От основно значение е на потребителите да се предоставя пълна информация за това дали курсовете водят до пълни или частични квалификации или до микроквалификации, кой валидира и гарантира качеството на онлайн курсовете, дали и как те се признават и как те могат да допълват пълните квалификации. Би било важно тези курсове да бъдат изброени в портала на Европас и да се помисли сериозно за авторските права и собствеността на онлайн материалите, както и за качеството и целесъобразността на съответните онлайн курсове.

3.12. **Преподавателите** играят централна роля за предоставянето на качествено образование и обучение и все пак — според ОИСР — по-малко от един на всеки пет преподаватели счита, че професията му е ценена в обществото ⁽²⁴⁾, а преподавателската професия е средно с 11 % по-слабо платена от тази на други специалисти с диплома за висше образование ⁽²⁵⁾. ЕПО трябва да осигури ефективна подкрепа на преподавателите, обучителите и останалия персонал в образователната система, за да се преодолеят отрицателните последици от кризата, предизвикана от COVID-19.

3.13. Приобщаването и многообразието на мрежите от институции, студенти и преподаватели от **европейските университети** трябва да бъдат подкрепени във всички държави от процеса от Болоня, като същевременно се зачитат и гарантират националните и институционалните компетентности във висшето образование.

Брюксел, 27 април 2021 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽²¹⁾ ОВ С 56, 16.2.2021 г., стр. 1

⁽²²⁾ 2012/С 398/01.

⁽²³⁾ Лисабонска конвенция за признаване на квалификациите.

⁽²⁴⁾ TALIS — Международно проучване на ОИСР в областта на преподаването и ученето, ОИСР, 2018 г.

⁽²⁵⁾ ОИСР, Education at a Glance (Поглед върху образованието), 2020 г.; OECD iLibrary | Introduction: The indicators and their framework (Интернет библиотека на ОИСР/Въведение: показателите и тяхната рамка) (oecd-ilibrary.org).